

# Vänsterpress om klimatet – november 2019

Artiklarna nedan handlar inte bara om klimatproblematiken i mer snäv mening, utan tar upp även andra aspekter. Exempelvis ingår ett debattinlägg om den betydelse som den svenska kärnkraftens kan ha man vill uppnå de ställda klimatmålen. En annan artikel diskuterar bl a i vilken grad ändrade individuella konsumtionsmönster kan bidra till minskning av utsläppen av växthusgaser.

## Se även:

[Vänsterpress om klimatet – september 2019](#). [Liten handbok för klimataktivist](#), [Jacobin om klimatkrisen](#), [En ekologisk politik för arbetarklassen](#) och [Att stoppa klimatförändringen kommer aldrig att vara någon ”bra investering”](#).

*Martin Fahlgren 22/11 2019*

## Innehåll

<b>Flamman</b> .....	<b>1</b>
<i>Syna Moderaternas kärnkraftsbluff</i> .....	1
<b>Internationalen</b> .....	<b>2</b>
<i>Mobilisera mot klimatkatastrofen nu!</i> .....	2
<b>Offensiv</b> .....	<b>4</b>
<i>”Konkurrenskraft istället för hushållning”</i> .....	4
<i>11 000 forskare utropar klimatnödläge</i> .....	5
<i>Green New Deal även i Sverige?</i> .....	7
<i>Globala strejker för klimatet den 29/11</i> .....	8
<b>Revolution</b> .....	<b>9</b>
<i>IPCC:s rapport – måste alla bli vegetarianer?</i> .....	9

## Flamman

### **Syna Moderaternas kärnkraftsbluff**

**Per Björklund**

*Flamman* 17/11 2019

**Moderaterna gör allt för att få klimatfrågan att handla om kärnkraft, men saknar trovärdig politik för en verklig omställning. I stället för att ducka frågan borde vänstern syna bluffen.**

Den planerade stängningen av reaktorer i Ringhals – den första nu vid årsskiftet – har föga förvånande fått den kärnkraftsvänliga högern att gå i taket. Med hänvisning till Konjunkturinstitutets varning om att utsläppen av växthusgaser kan öka med flera miljoner ton försöker inte minst Ulf Kristersson och Moderaterna få hela klimatdebatten att handla om kärnkraft.

Det är naturligtvis höjden av hyckleri. Moderaterna har konsekvent motsatt sig skärpta mål för klimatpolitiken och striktare regler för EU:s utsläppshandel. Där de har makten blir kollektivtrafiken dyrare och överklassens lyxkonsumtion värnas. De vill avskaffa flygskatten och bygger hellre nya motorvägar än snabbtåg. Att de nu påstår sig vilja bevara kärnkraften för klimatets skull är helt enkelt nonsens.

Därför är det extra tragiskt att högern nu får öppet mål i en så laddad fråga. När Kristersson argumenterar mot avvecklingen av svenska reaktorer eftersom ”vi behöver mer el, och endast fossilfri el har klimatnytta” måste vänstern ha ett trovärdigt svar. Att upprepa slagord om 100 procent förnybar energi och avfärda kärnkraften som för dyr – har inte Vattenfall tagit beslutet att stänga två reaktorer på ”affärsmässiga grunder” kanske – räcker helt enkelt inte.

Målet om 100 procent förnybar energi är visserligen inte orealistiskt. Naturskyddsföreningen visar i en färsk rapport hur Sverige kan bli helt fossilfritt samtidigt som kärnkraften avvecklas till 2040. Det förutsätter bland annat omfattande energieffektivisering och en halvering av fordonsflottan, men också ny teknik för lagring av energi. Även Energiföretagen har tagit fram en färdplan för fossilfri elproduktion där två av tre scenarion bygger på att kärnkraften avvecklas till 2040 trots att efterfrågan på el ökar kraftigt.

Helt förnybar produktion kräver visserligen extra investeringar på cirka 80–150 miljarder jämfört med att förlänga de svenska kärnreaktorernas livslängd, men även om kostnadsfrågan är viktig är den inte allt. En mer principiell fråga är varför premisen måste vara att Sverige bara ska producera tillräckligt med el för våra egna behov. Varför ska inte länder som har de bästa förutsättningarna producera så mycket fossilfri el som möjligt och exportera överskottet, så att länder som Danmark, Tyskland och Polen snabbare kan avveckla kol och gas?

Ur ett större perspektiv framstår det helt enkelt inte som särskilt genomtänkt att avveckla befintlig kärnkraft innan omställningen till fossilfritt är genomförd. I Japan har den abrupta nedstängningen av landets kärnkraftverk efter jordbävningsskatastrofen och tsunamin 2011 enligt vissa beräkningar skördat nästan 10 000 dödsoffer bara på grund av ökade luftföroreningar från fossil elproduktion.

I Tyskland har den snabba utbyggnaden av förnybar energi lett till begränsade klimatvinster eftersom sol- och vindkraft ersatt kärnkraft i stället för kol. Att avvecklingen av Ringhals sker på ”marknadsmässiga grunder” är ett extra märkligt argument när det kommer från vänster, med tanke på att samma logik låg bakom Vattenfalls beslut att investera i tysk kolkraft. Att det rådande ekonomiska systemet sätter kortsiktig vinst före samhällsnytta är anledningen till att vi befinner oss i ett akut klimatnödläge till att börja med.

I stället för att gömma sig bakom Vattenfalls ledning borde vänstern helt enkelt syna högerens kärnkraftsbluff. Varför inte säga: Okej, vi behöver kärnkraften för klimatets skull. Men då

måste ni också visa att ni menar allvar med omställningen till ett fossilfritt samhälle. Låt oss sluta en bred energiuppgörelse som tar ett långsiktigt helhetsgrepp på samhällets och klimats behov i stället för att överlåta dem åt marknaden. Där kan kärnkraften ingå – men också ett stopp för nya motorvägar och flygplatser, kraftfulla åtgärder för minskat flygande och minskad biltrafik och stora investeringar i kollektivtrafik i hela landet. En sådan uppgörelse kan en höger som påstår sig ta klimatet på allvar knappast säga nej till. Kan vänstern?

## **Internationalen**

### ***Mobilisera mot klimatkatastrofen nu!***

#### **Uttalande från Fjärde Internationalen**

*Internationalen 22/11 2019*

Kapitalismen är grundorsaken till den klimatkatastrof vi nu står inför. Parisavtal och borgerliga regeringar kommer inte att lösa krisen. Socialister måste bygga vidare på den massmobilisering som just nu pågår och förena klimatkampen med kampen för ett rättvist demokratiskt, ekosocialistiskt och feministiskt samhälle. Det skriver ledningen för Fjärde Internationalen i ett uttalande.

Den 20-27 september upplevde vi en historisk mobilisering för klimaträttvisa. Med mer än 7,5 miljoner demonstranter i 185 länder är det den största samordnade internationella mobiliseringen sedan kriget i Irak 2013. En ny generation träder fram, en generation som har uppstått ur gemensamma och politiska aktioner. Dess styrka och beslutsamhet leder andra samhällssektorer – fackföreningsmedlemmar, vetenskapsmän, föräldrar...

### **Klimatkatastrofen och den sociala katastrofen sker nu**

Ökningen av jordens medeltemperatur sedan mitten av 1800-talet med 1,1 grader Celsius har redan fått dramatiska konsekvenser. Allt fler och allvarligare extrema väderfenomen – bränder, översvämningar, torka, orkaner och tyfoner – ödelägger hela regioner. Svälten har ökat för tredje året i rad och drabbat mer än 820 miljoner människor över hela världen. En fjärdedel av mänskligheten hotas av vattenbrist. Det finns mer än 2 500 konflikter om tillgången på fossilbränslen, vatten, mat och mark.

Miljöjämligheterna förvärrar de sociala, rasrelaterade och könsojämligheterna. Det är de rika som förstör planeten (de allra rikaste länderna kan släppa ut mer än 2 000 gånger mer växthusgaser än de allra fattigaste) men det är de arbetande klasserna, folken i syd, rasifierade folk och kvinnor som drabbas värst av klimatkatastroferna, som bor i de mest nedsmutsade områdena, lider brist på dricksvatten och drabbas av försämringen av jordbruksmark.

### **Landytor, oceaner och isområden: det är bråttom att bryta de onda cirkelarna!**

En fjärdedel av landytan har redan förstörts av industriella jordbruk och boskapsskötsel, som också står för en tredjedel av utsläppen av växthusgaser (IPCC:s rapport 8 augusti 2019). Ju mer klimatkrisen förvärras, desto mer mark förstörs. Men ju mer förstörd mark det finns, ju mindre koldioxid absorberar den och ju mindre hjälper den till mot klimatförändringarna.

Smältande isar, uppvärmda hav och stigande havsnivåer hotar en fjärdedel av världens befolkning i kustområden, bergsområden och den arktiska regionen, i synnerhet urbefolkningar (IPCC:s rapport 25 september). Uppvärmningen och smältningen av istäcken (Grönland, Antarktis) ökar vattenvolymen, vilket kommer att få havsnivån att stiga så mycket som en meter i slutet av seklet. Oceanerna spelar en viktig roll i kampen mot klimatförändringarna, och har sedan 1970 absorberat en fjärdedel av koldioxidutsläppen och 90 procent av den värmeökning som beror på utsläppen av växthusgaser. Men uppvärmningen och försurningen av dem, och ödeläggandet av den biologiska mångfalden, minskar deras förmåga till absorption och förvärrar på så sätt klimatförändringarna.

IPCC:s specialrapport (SR15) bekräftar det som de mest oroade och mest insatta (som drev igenom hänvisningen till 1,5 grader i Parisavtalet) har känt till sedan länge: att en ökning av jordens medeltemperatur med 2 grader är långtifrån en säker gräns.

### **Passiviteten dödar klimatet**

Enligt planerna skulle COP25 äga rum i Santiago, Chile. Det hade varit en cynisk karikatyr att organisera mötet under hot från en armé som gjorde sig ett namn under Pinochets diktatur. Slutligen bestämdes att det istället ska hållas i Madrid mellan 2-13 december. Det har döpt sig själv till "Handlingens COP", och har precis som varje nytt möte ambitionen att "öka ländernas åtaganden". Parisavtalet som antogs vid COP21 2015 bestämde om bidragen på nationell nivå. Men även om dessa åtaganden skulle uppfyllas, vilket långtifrån är fallet, så skulle det leda till en genomsnittlig temperaturökning betydligt över 3 grader. Det är därför nödvändigt att utlova nya och reviderade åtaganden inför COP26 i Glasgow 2020.

Klimatförnekarna Trump och Bolsonaro bojkottade FN:s klimattoppmöte i september 2019 och har gjort sig skyldiga till de allra värsta miljö mord. Men retoriken från de andra ländernas ledare är inte bättre. Målet för "koldioxidneutralitet 2050" som lanserades av António Guterres och antogs av cirka 60 länder, inklusive Tyskland, Kanada, Frankrike, Italien, Japan och Storbritannien, är en farlig bluff. Koldioxidneutralitet eller "noll nettoutsläpp" innebär inte noll utsläpp av växthusgaser. Utsläppen kan fortsätta att öka, som de gör nu, på villkor att de "uppvägs" av negativa utsläpp – med andra ord att koldioxid avskaffas. Bakom dessa "negativa utsläpp" ligger farliga och förstörande teknologier som BECCS (bioenergi med koldioxidinfångning och förvaring), som för att på något betydande sätt absorbera överskotts-koldioxid skulle kräva att ett landområde motsvarande Indiens yta offrades för att odla biomassa, på bekostnad av livsmedelsskördar och biologisk mångfald, och stick i stäv mot folkens och böndernas rättigheter.

Marknads- eller teknologiska svar är ineffektiva, farliga och orättvisa, men är de enda svar som det går att föreställa sig inom det kapitalistiska systemet. Detta system är oförmöget att svara på klimatutmaningarna eftersom det inte kan ta sig an problemets rötter: fossila bränslen.

För att ha en 50-procentig chans att hålla den globala uppvärmningen under 1,5 grader måste koldioxidutsläppen minska drastiskt före 2030 (-58 procent jämfört med 2010). Men 80 procent av utsläppen beror på fossila bränslen, som i det nuvarande systemet täcker 85 procent av energibehoven. Men det fossila energisystemet och reserverna av olja, naturgas och kol är samlade i händerna på kapitalistiska grupper (eller stater) och utgör enorma kapitalmängder (en femtedel av världens BNP bara för anläggningarna). Kapitalisterna kommer inte frivilligt att ge upp sitt kapital, och ingen regering som är i deras tjänst kommer att tvinga dem att göra det.

### **Den enda utvägen är att mobilisera ungdomar och arbetare**

Vi behöver ett program av ekosocialistiska övergångsåtgärder som kombinerar verklig demokrati, social rättvisa och klimatförändringar, som möter behoven samtidigt som de respekterar de ekologiska gränserna: producera mindre, dela mer.

Exproprieringar utan kompensation eller återköp, och socialisering av både energisystemen och banksystemen under de anställdas och befolkningarnas kontroll, är avgörande villkor för att komma bort från fossil- och kärnkrafts-energi och övergå till ett fullständigt förnybart, decentraliserat, ekonomiskt och socialt rättvist energisystem. Det handlar inte bara om att byta energikällor, utan om att bryta med den produktionsfixering som finns inneboende i kapitalismen, att avskaffa onödiga och skadliga produktion, det slöseri med energi, resurser och arbete som beror på reklam och ett programmerat åldrande av varor. Ett ekologiskt bondejordbruk kan tillhandahålla kortare transporter och är ett vapen för social- och klimat-rättvisa. Det förutsätter ett slut på jordbruksindustrin som förstör marken och ruinerar bönder. Transporter

är ansvariga för en femtedel av produktionen av växthusgaser. Flyg- och containertransporter måste minskas drastiskt, biltrafiken måste börja försvinna till förmån för gratis kollektivtrafik och genom omvandling av städer och landområden.

På det hela taget handlar det om att på ett demokratiskt sätt bestämma vad som ska produceras och under vilka omständigheter. En massiv och övergripande minskning av arbetstiden utan lönesänkning eller intensifierat arbete måste beledsagas av förändringar av arbetets organisering och innehåll. Fördelningen av arbetet måste även omfatta arbetet med den sociala produktionen, som idag till stor del är osynligt och utförs av kvinnor. Detta kräver offentlig sjukvård, barnomsorg från tidig ålder, vård av äldre och behövande.

Det historiska ansvaret för koldioxidutsläppen är inte samma i de imperialistiska länderna som sedan länge har baserat sin industriella utveckling på fossila bränslen, som i de dominerade länderna. Vi väntar fortfarande på den Gröna fond som har utlovats sedan 2010 för att finansiera övergången och anpassningen av länderna i Syd. Den koldioxidredovisning som förhandlingarna grundar sig på raderar ut detta ”gemensamma men olika ansvar”. Handel, marknadsföring och kompensationsmekanismer utgår från att varje ton koldioxid är samma på alla ställen och under alla sociala och historiska omständigheter. Långt från att erkänna klimatskulden är de grunden för en ny miljöimperialism som lägger bördan för reparationerna på klimatförändringarnas första offer. Å andra sidan kräver de koloniala brotten kompensation genom att skulder avskrivs, att migranter har frihet att röra sig och bosätta sig, och att urbefolkningarnas rättigheter erkänns.

Kapitalismen kastar in hela världen i en global klimat- och ekologisk kris, en social och ekonomisk, politisk och demokratisk kris, en civilisationens kris. Men detta system kommer inte att falla samman av sig själv. Det har blivit alltmer diktatoriskt och militariserat och orsakar krig, skövlar miljontals liv och hotar den biologiska mångfalden, jorden och klimatet. Kapitalismen kommer att fortsätta att göra det så länge den har kontrollen. Men överallt gör folk uppror, och under dessa uppror är ungdomar i majoritet och kvinnor i förtruppen.

Den samtidiga uppkomsten av en global klimatrörelse och en ny feministisk våg är ett svar på det faktum att kapitalet utöver att suga ut arbetare också suger ut och förstör allt liv, både människors och naturens liv. Det ger en grundval för de 99 procenten att enas för att förändra systemet, genom att avskaffa kapitalet och bygga en demokratiskt planerad ekonomi och ett samhällssystem som grundas på demokratiska, feministiska och ekologiska principer. En demokratiskt planerad ekonomi är det enda sättet att skydda anställda i de företag som ska försvinna (gruvor, oljefält, etc.) genom att ge dem möjlighet att byta jobb utan att förlora sin ställning.

Denna enighet går bara att bygga mitt under verkliga mobiliseringar, debatter, självorganisering, strejker och blockader.

## Offensiv

### ***”Konkurrenskraft istället för hushållning”***

Red

*Offensiv* 6/11 2019

**I förra veckan presenterade Fossilfritt Sverige (samarbetsprojekt mellan stat och företagen som regeringen har tagit initiativ till) en lista med 27 förslag på hur det så kallade näringslivet ska bli fossilfritt under de närmaste årtiondena.**

Presentationen fick stor uppmärksamhet i media och de inblandade ministrarna – Isabella Lövin (MP) och Ibrahim Baylan (S) – var synbart nöjda över det goda samarbetsklimatet med näringslivet.

Några enstaka punkter finns som kan bidra till att minska utsläppen, men det finns ingenting

som pekade i riktning mot att begränsa produktionen och hushållning med de tillgångar som kommer att bli knappa framöver.

”**Det finns en rad punkter** som handlar om hushållning och minskat resursutnyttjande som rimligen borde ha funnits med”, skriver Arne Müller, författare till bland annat *Smutsiga miljarder: Den svenska gruvboomens baksida* och *Elbilen och jakten på metallerna*, på Facebooksidan Norrlandsparadoxen och listar vad som saknas:

- En strategi för att kraftigt minska behovet av, och möjligheterna till, biltrafik i städer. Med förändrad stadsplanering och utbyggd kollektivtrafik bör det i huvudsak gå att klara sig utan bil i städer och större tätorter.
- En gräns väldigt nära noll som nya byggnader får ge upphov till under sin livstid. Det som byggs idag ska finnas kvar under de kommande hundra åren. Då är det helt orimligt att fortsätta bygga på ett sätt som orsakar stora nettoutsläpp. Detta skulle troligen innebära att en hel del av det som byggs inte förverkligas.
- En genomgång av all form av förpackningsmaterial med sikte på att minska materialen, eller helst helt slopa förpackningar.
- Stopp för öppnande av nya guldgruvor. Guld återvinns till nära 100 procent och den ökade efterfrågan drivs av att guld används som en form av sparande. Nya gruvor med stora transportbehov förutsätter att det finns järnväg.
- En allmän lag mot nyinvesteringar i fossil teknologi. Allt annat än detta är orimligt med tanke på att användningen av fossila drivmedel ska vara helt avvecklade inom något årtionde.

”**Detta är några exempel**, utan ambition att ge en heltäckande bild av vad som skulle krävas för en bättre hushållning inom alla delar av näringslivet. Hushållningen med energi i alla former kommer att vara särskilt viktigt. Näringslivets färdplaner för fossilfri produktion kräver ytterligare 37 TWh el [terawattimme, en biljon wattimmar] och 87 TWh bioenergi enligt en rapport från konsultbolaget SWECO. Det är väldiga ökningar av energianvändningen, särskilt med tanke på att eldrivna personbilar och ett växande internet även gör anspråk på mer el”, skriver Arne Müller och fortsätter:

”Är jag förvånad över att Fossilfritt Sveriges lista inte innehåller något som pekar mot hushållning och begränsad produktion? Inte ett dugg. Näringslivets helt överordnade drivkraft är att maximera vinsten och detta sker i regel genom att utöka produktionen.

Inom näringslivet finns mängder av skickliga tekniker och organisatörer som kan bidra med sådant som bättre vindkraftverk, smarta sätt att använda alla restprodukter inom skogsindustrin, IT-lösningar som gör produktionen mer utsläppsnål och så vidare. Men tro för all del inte att någon del av näringslivet kommer att säga att det är dags att dra ned på verksamheten, minst av allt den resursslukande bilindustrin”.

**Att näringslivets intressen** på avgörande punkter kolliderar med klimatambitionerna blundar ministrarna för.

De är reservationslöst entusiastiska inför förslagen, som främst handlar om att gynna tillväxten och konkurrenskraften.

## **11 000 forskare utropar klimatnödläge**

**Robert Bielecki**

*Offensiv* 13/11 2019

**11 000 forskare har nu skrivit under en rapport som utropar klimatnödläge. Men kommer etablissemangen att bry sig om detta?**

Det är långt ifrån den första larmrapporten om klimatet som har kommit de senaste åren. I regel tycks det komma flera varje vecka. Vad som är intressant med denna, som publicerades

i tidskriften Bio Science den 5 november, är att hela 11 000 forskare har skrivit under den med samma budskap: det måste ske en förändring, och det nu. Forskarna är framför allt från naturvetenskapen, men även samhällsforskare och andra. De skriver bland annat att:

Djupt oroande tecken från mänskliga aktiviteter är upprätthållen ökning i både mänsklig och idisslande boskapsbefolkning, per capita köttproduktion, global inhemsk produktion, global trädäckningsförlust, fossil bränslekonsumtion, antalet flygpassagerare, koldioxidutsläpp (CO<sub>2</sub>), och per capita CO<sub>2</sub>-utsläpp sedan år 2000.

Att isen smälter och jordens globala medeltemperatur ökar som ett resultat av utsläppen nämns också som "särskilt oroande".

**Den helt otillräckliga** politiken som har förts de senaste 40 åren gällande verkningfulla klimatåtgärder angrips också:

Trots 40 år av globala klimatförhandlingar har vi generellt sett utfört 'business as usual' med få undantag, och har till största delen misslyckats med att bemöta denna svåra situation. Klimatkrisen är här och accelererar snabbare än vad de flesta forskare förväntade sig. Den är allvarligare än förutsett och hotar naturliga ekosystem och mänsklighetens öde.

Särskilt oroande är de potentiella oåterkalleliga tippunkter för klimatet och naturens förstärkande feedbacks (atmosfäriska, marina och markbundna) som kan leda till en katastrofal "växthusjord" långt bortom människans kontroll. Dessa klimatkedjereaktioner kan skapa betydande störningar på ekosystemen, samhällen och ekonomier, som potentiellt kan lämna stora delar av jorden obeboelig.

**Även svenska** Naturskyddsföreningen utkom med en rapport om hur de svenska klimatmålen ska nås, där de menar att energiproduktionen måste halveras.

– Det handlar inte minst om en mycket effektivare stadsplanering med närhet till service så att man slipper ta bilen som enskild person. Det handlar också om mycket bättre tillgång till kollektivtrafik och till möjlighet att cykla. Dessutom handlar det om en effektivare körning genom exempelvis lägre hastigheter och bättre vägunderlag, säger ordföranden Johanna Sandahl till SVT Nyheter den 7 november.

**Rapporten från Bio Science** tar i vetenskaplig och komprimerad form upp det som forskningen, men framför allt de miljontals klimataktivisterna som har strejkat för klimatet, har rest gång på gång: det måste till betydande förändringar, eftersom systemet vi lever i är direkt skadligt för allt liv på planeten. Men hur skapar vi en sådan kolossal samhällsförändring som skulle behövas?

Det borde vara uppenbart för alla att den politik som idag förs i global och nationell skala inte kan tackla de klimatutmaningar som vi står inför. Det beror i sin tur på att hela etablissemanget har som huvudmål att skydda kapitalismen och dess vildsinta jakt på ökade profiler.

Det räcker inte med uppmaningar till de styrande, till eliten, de superrika, direktörerna och så vidare, eftersom inga uppmaningar i världen kommer att få dem att agera. Bara massiv kamp och press underifrån kan tvinga dem till eftergifter.

Det bör kallas till stora protester på det klimattoppmöte som ska hållas i Madrid i december (som flyttades från Santiago på grund av massprotesterna där). Och den 29 november är nästa stora globala strejkdag för klimatet, som bör samla alla kämpande rättviseaktivister, fackligt aktiva och klimatkämpar.

**Endast en socialistisk** omvandling i global skala kan genomföra den nödvändiga massiva gröna omställningen av all produktion och distribution av varor, energi och tjänster. Det man inte äger kan man inte kontrollera. Därför måste alla storföretag, energibolag, banker med mera ställas under demokratisk kontroll och styra underifrån.

För att nå dit måste alla klimataktivisterna, välfärdskämparna, gräsrotterna, socialisterna, fackligt aktiva med flera gå samman i ett gemensamt motstånd för dessa krav.

## Green New Deal även i Sverige?

Arne Johansson

Offensiv 21/11 2019



Panelen argumenterade för den nödvändiga och dramatiska omställningen som behövs i Sverige och globalt (Foto: Offensiv).

**Det blev smockfullt i Hedénsalen när Velfärdsalliansen torsdag kväll den 14 november bjöd in till diskussion om en Green New Deal för rättvis klimatomställning i ABF-huset.**

Många starka inlägg gjordes om klimatnödläget, dagens helt otillräckliga åtgärder och den dramatiska omställning som istället krävs på alla områden. Ett stort tack till såväl panelen med Torbjörn Vennström, Josefin Wangel, Ulf Jarnefjord, Per Johansson och Anders Nordström som den engagerade publiken.

**Torbjörn Vennström, som** är vice ordförande i den så kallade Klimatriksdagen, underströk att "klimatbudgeten" håller på att rinna ut och att dramatiska minskningar av koldioxidutsläppen måste påbörjas genast och närmast vara avklarade inom tio år.

Anders Nordström från Totalrenovera Sverige hyllade Bernie Sanders förslag till en Green New Deal och pläderade för att de massiva investeringar som krävs inte är möjliga med dagens budgetregler, varken de som stöds av Socialdemokraterna eller av Vänsterpartiet. LO-utredaren Ulf Jarnefjord, med lång tid på nacken som representant i Internationella transportarbetarfederationen, berättade om den internationella fackföreningsrörelsens argumentation för en "just transition", samtidigt som han ansåg att de svenska facken släpar efter.

Jarnefjord vill bygga medvetenheten underifrån i facken och vill liksom brittiska fack se gröna skyddsombud för att bygga klimatrörelsen och omställningen underifrån. I LO-rapporten Fem förslag för en investeringsledd klimatpolitik har han lyckats få med några idéer.

**Lokföraren Per Johansson** kritiserade lastbilslobbys idé om att elektrifiera motorvägarna som huvudlös och argumenterade istället för omedelbara åtgärder för att flytta godstrafiken från väg till räls.

Att ställa godset på järnväg och satsa på infrastruktur för tyngre och längre tåg ansåg han



skulle minska godstrafikens utsläpp snabbt och relativt billigt. Precis som Natalia Medina från Rättvisepartiet Socialisterna i ett senare inlägg från publiken argumenterade Per också för nolltaxa i kollektivtrafiken.

Josefin Wangel väckte debatt inom panelen genom att understryka att ”systemet är dömt att dö” och inte kan kombineras med grön tillväxt, hållbarhet och rättvisa, medan Anders Nordström replikerade att Green New Deal inte handlade om minskad tillväxt, ”nedväxt” eller något ”nytt system” – det hinner vi inte, underströk han.

**Frågan är akut om hur** de massiva investeringar som är nödvändiga också kan kombineras med massiv sparsamhet med naturresurserna, en begränsning av överkonsumtionen bland först och främst de rika samt en tillväxt av gemensam välfärd snarare än av individuell konsumtion av prylar med mera – alla frågor som spränger systemets gränser.

Efter många publikfrågor avslutades det inspirerande mötet med uppmaningar till uppslutning i klimataktionerna den 29 november och den 6 december. Flera anmälde sitt intresse för Välfärdsalliansen, som är ett samarbete mellan fackligt aktiva, klimat-, bostads- och välfärdsaktivister i Stockholm.

**På ett ”eftersnack”** med flera deltagare beslutades också att bilda en särskild Facebookgrupp i syfte att sätta fart på debatten om en Green New Deal även i Sverige.

## ***Globala strejker för klimatet den 29/11***

**Astrid Skalman**

*Offensiv 21/11 2019*

**Den 29 november samlas hela världen till nya strejker för klimatet. Att kampen måste fortsätta för att mänskligheten ska ha en planet att bo på står klart – särskilt efter de skogsbränder som har härjat i Australien och Kalifornien.**

Samtidigt måste motståndet också genomgå en kvalitativ förändring och skaka av sig de föreställningar som finns bland vissa inom rörelsen om att de ”som har makten” helt plötsligt ska ändra kurs och genomföra den gröna omställning i massiv skala som är nödvändig.

**De som har den** verkliga makten i samhället är arbetarklassen, som måste sättas i rörelse med ett socialistiskt kampprogram för en grön och rättvis omställning av detta exploaterande system – kapitalismen.

Det krävs socialism i global skala, där storföretag, banker, energibolag med mera ställs under demokratisk kontroll och styre underifrån.

**Strejkerna måste involvera** hela arbetarklassen, som om de lägger ner produktionen och distributionen av varor och tjänster slår mot kapitalismens drivkraft: profiterna.

Det är positivt att FridaysForFuture tidigare har uppmanat facken att ansluta sig, även om byråkratin i vissa fall har bromsat eller avrått sina medlemmar från att delta. I slutändan behövs att alla de gräsrotsrörelser, fackliga aktivister och organisationer som kämpar mot nedskärningar, privatiseringar, gruvexploatering, utvisningar med mera enas till ett gemensamt välfärdsuppror för rättvisa och klimat.

**Det är bara på några** få orter i Sverige som det i skrivande stund finns tider och platser klar för den 29 november; en av dem är Göteborg, som samlas kl 14.30 på Bältespännarparken. I Stockholm kommer en manifestation att äga rum veckan efter, den 6 december, på Rinkeby torg kl 12.00. Globalt kommer strejker att äga rum på flera platser.

**Rättvisepartiet Socialisterna och CWI**, den internationella organisation vi är den svenska sektionen av, kommer att närvara och ingripa med vårt socialistiska program och ge de unga kämpande strejkande allt vårt stöd.

**Rättvisepartiet Socialisterna och Offensiv säger:**

- Kamp för omedelbar grön omställning av hela samhället: av produktion och distribution av varor och tjänster, bostad, energi, transport med mera.
- Massiv satsning på, forskning om och utbyggnad av gröna energikällor.
- Stoppa skövlingen av artrik och biologiskt värdefull natur för privata företags och de rikas intressen. Bevara och främja mångfald och artrikedom. Grön omställning av jord- och skogsbruk.
- Närproducerad, småskalig och grön produktion av mat – reducera animalieproduktionen och ställ om produktionen till vegetabilier. Kamp för bättre arbetsmiljö och -förhållanden för anställda inom animalie- och vegetabilieindustrier.
- Snabbtåg och stora satsningar på kollektivtrafik, inklusive att göra den gratis och tillgänglig för alla, istället för motorvägar och utökad bilism. Förbud mot bensin och diesel i nyproducerade fordon.
- Förstatliga de stora energibolagen, livsmedelsindustrierna, bankerna och storföretagen under demokratisk kontroll och styre underifrån för att möjliggöra en grön planerad klimatsmart ekonomi utifrån människors och naturens behov – för jobb, bostad, välfärd och trygghet för alla.

## Revolution

### ***IPCC:s rapport – måste alla bli vegetarianer?***

Redaktionen

*Revolution* 4/11 2019

**Vi har sett massdemonstrationer för klimatet i land efter land, där arbetare och unga går ut i kamp för vår planet. Man söker med ljus och lykta efter en väg ut ur klimatkrisen. Enligt medierna är lösningen att alla ska sluta flyga och bli vegetarianer, men är det verkligen så?**

Fossila bränslen står för 75 procent av alla de växthusgasutsläpp som värmer upp vår planet. Om man delar in det efter sektor, står industrin för ungefär 21 procent, transporter står för 14 procent, elektricitet och värmeproduktion för 25 procent och markanvändning för 23 procent. I sin senaste rapport fokuserar FN:s klimatpanel IPCC på markanvändningen.

I rapporten slår man fast att växthusgasutsläppen från jordbruk, skogsbruk och annan markanvändning framförallt beror på avskogning och skogsbränder, en massiv ökning av gödsling med ickeorganiskt kväve, samt att risodlingar och nötkreatur släpper ut metangas.

### **Måste alla bli vegetarianer?**

I början av augusti läcktes ett utkast till IPCC:s rapport, och med en röst upprepade alla medier samma sak: ”för att rädda klimatet måste alla bli vegetarianer”. *Svenska Dagbladets* rubrik var ”Vegetarisk kost nödvändigt för klimatet”, medan *Sveriges Radio* skrev ”FN:s klimatpanel: Övergång till vegetariskt nödvändig”. Även efter att rapporten kommit ut låg fokus fortfarande på att alla skulle bli veganer, samt att man kanske behövde införa en köttskatt. SVT pratade om att vi nu går från ”flygskam” till ”bondeskam”.

Men detta är inte vad rapporten hävdade. I en intervju med *Vetandets värld* förklarar Mikael Tjernström, professor i meteorologi: ”När vi pratar om fossila bränslen, som är huvudorsaken till att vi har en klimatförändring, så pratar man i media bara om att vi måste sluta flyga, men det är en jätteliten del av problemet. När man pratar om landanvändning, skogsbruk och jordbruk och annat sådant, då fokuserar media på att alla ska bli vegetarianer.”

Enligt en tidigare rapport från IPCC orsakar flygen endast 3,5 procent av de antropogena (mänskligt orsakade) klimatförändringarna. Även om alla människor på vår planet skulle sluta flyga i morgon, skulle det alltså inte ha någon avgörande verkan.

Under sommaren släppte storbanken Nordea en rapport där de undersöker vad som skulle

hända om alla svenskar skulle:

- Sluta flyga
- Sluta äta kött
- Bosätta sig på en mindre yta
- Halvera sin klädbudget

Om allt detta skedde, skulle de svenska utsläppen inte minska med mer än 21 procent till 2050. Detta skulle innebära en drastiskt sänkt levnadsstandard, men alltså inte ens komma i närheten av den halvering av växthusgasutsläppen som forskare säger krävs.

Problemet ligger inte i konsumtionen, utan i storföretagens produktion. Enligt en rapport från *The Guardian* är bara 100 företag ansvariga för 71 procent av alla utsläpp sedan 1988. Och i Sverige är de samlade utsläppen från bara tre företag: H&M, Electrolux och Ericsson, större än hela Sveriges konsumtionsbaserade utsläpp enligt en kartläggning från *Dagens Industri*.



I ”Den stora klimatskandalen” – en dokumentär från 2017 som fram tills nyligen visades på SVT Play – förklaras hur de stora oljebolagen finansierat forskning om klimatförändringar i 60 år. ”Redan runt 1950 kände oljeindustrin till sambandet mellan höjd havsnivå och koldioxid i atmosfären. Det är en enorm skandal”, säger advokaten Carrol Muffet i dokumentären. I Robinson-rapporten från 1968, som skrevs av forskare vid Stanforduniversitetet och finansierades av oljeindustrin skriver exempelvis författarna att ”Det råder inga tvivel om att skadorna på miljön kan bli allvarliga” samt att ”mest sannolikt är att den beror på utsläpp från fossila bränslen”. Slutsatserna hemlighölls dock eller förvanskades grovt.

Fakta talar sitt tydliga språk: konsumentmakt är inte en lösning på klimatförändringarna. Även om alla arbetare och unga skulle sluta äta kött, sluta flyga, sluta åka bil och så vidare, så skulle det vara långt ifrån tillräckligt för att lösa miljöproblemen. Men trots det fortsätter medierna förespråka de här idéerna. Anledningen är att de är ofarliga för borgarklassen och storföretagen som är de som bär den verkliga skulden.

### **Planerat jordbruk och förnybar energi**

Utöver att orsaka växthusgasutsläpp, visar IPCC:s rapport att avskogning även lett till att 500 miljoner människor i dag bor i områden som påverkats av ökenspridning. De konstaterar även att matproduktionen ökat med 30 procent sedan 1961, men att en tredjedel av all mat som produceras slängs samtidigt som 821 miljoner människor lider av undernäring.

IPCC:s slutsatser är att skogsskövlingen måste upphöra, ökenspridningen minska och jordbruk och skogsbruk bli mer hållbart. Man behöver metoder för att binda kol i jord och

biomassa genom alternativa former av jordbruk och återförskogning. Dessa metoder för att förändra jordbruket och göra det mer hållbart menar IPCC redan finns. ”Det gäller bara att använda dem och skala upp dem”, förklarar Mikael Tjernström.

Det behövs även enorma investeringar i förnybar energi. I en artikel i *Forbes* från 2016 förklarar Mehran Moalem, professor vid Berkeleyuniversitetet, att det skulle räcka att täcka 1,2 procent av Saharas yta med solpaneler för att producera lika mycket el som hela världen konsumerar. Ett sådant projekt skulle kosta 5 biljoner dollar, vilket är ungefär en sjättedel av vad Obama betalade för att rädda bankerna 2008.

I stället ser vi att förbränningen av kol och olja fortsätter att öka varje år, och enligt International Energy Agency släppte man förra året ut mer koldioxid än någonsin tidigare. I stället för att investera i förnybar energi lägger den svenska regeringen 30 miljarder varje år för att subventionera klimatskadlig verksamhet i Sverige, vilket är en summa som är tre gånger större än hela den samlade miljöbudgeten. Enligt en annan rapport från IEA minskade även investeringar i förnybar energi runtom i världen i år. Man gör helt enkelt det rakt motsatta mot vad man borde göra.

För att klara målet på maximalt 1,5 graders genomsnittlig uppvärmning krävs det att 70–85 procent av all energi som förbrukas kommer från förnybara källor och att koldioxidutsläppen mer än halveras.

Förra året gjorde de fyra största bankerna en vinst på 112 miljarder kronor. I stället för att försvinna ner i ett fåtal kapitalisters fickor så skulle dessa miljarder kunna investeras i förnybar energi och teknologi. Vi skulle även behöva nationalisera de verkliga miljöbovarna: H&M, Electrolux och Ericsson för att ställa om till en hållbar produktion, och Volvo och Vattenfall skulle även kunna användas för att ställa om till eldrivna fordon och en hållbar elförbrukning.

För att kunna förverkliga de lösningar och den potential som existerar, måste produktionen styras i enlighet med folks behov i stället för kapitalisternas vinstintressen. Vi måste ta över de största företagen och bankerna och ställa de under arbetarnas demokratiska kontroll. Vi kan inte kontrollera det som vi inte äger. Vi måste ta en kamp mot det system som håller på att göra vår planet obeboelig.